

Dobra novica za skrbnike psov:
HOMEOPATIJA DELUJE TUDI PRI ZDRAVLJENJU ŽIVALI
Homeopatska medicina je enako učinkovita pri živalih kot pri ljudeh

Zgodovina in principi homeopatije

Začetki homeopatije segajo v antično Grčijo tja do zdravnika Hipokrata, ki je v besedilu, znanem kot Hipokratova prisega, osnoval temelje zdravniške etike. Moderno homeopatijo pa je razvil nemški zdravnik Samuel Hahneman (1755-1843), ki je bil razočaran nad okrutnimi zdravniškimi metodami svojega časa. Leta 1789 je opazil, da je zaužitje kinina, ki sicer zdravi malarijo, povzročilo večino bolezenskih znakov, ki jih povzroči sama malarija. Hahneman je nadaljeval s podobnim preizkušanjem na sebi, svojih prijateljih in bolnikih ter zaključil, da "podobno zdravi podobno". On in njegovi nasledniki so sestavili farmakopejo, ki temelji na izkušnjah. Dokazal je zdravilno moč homeopatije na številnih bolnikih – žrtvah epidemij kolere, tifusa, rumene mrzlice in škrlatinke, ki so kosile po Evropi in Združenih državah Amerike, pa tudi na številne druge kronične bolezni. Njegova zdravljenja so kmalu postala znana po vsej Evropi in Združenih državah. Homeopatija se je v Sloveniji pojavila v 19. stoletju, izvajali so jo zdravniki in laiki. Laike najdemo tako med duhovniki kot med plemstvom, homeopatija pa je bila razširjena tudi med kmečkim prebivalstvom.

Za homeopatijo je značilna celostna obravnava in individualen pristop. To pomeni, da mora homeopat upoštevati bolnika kot celoto in na osnovi vseh dejavnikov in lastnosti te celote predpisati zdravilo, ki najbolj ustreza. Prvi pregled pri zdravniku homeopatu je podoben kot pri vsakem zdravniku le, da traja malo več časa. Opis podatkov o bolniku, njegovem načinu življenja in njegovih težavah, t.j. anamneza, ki jo naredi homeopat, je zelo natančna, služi pa za izbor najbolj primerne zdravila za zdravljenje. Upošteva npr. tako pacientovo aktivnost, dovzetnost za mraz oziroma toploto, stopnjo apetita in žeje, nagnjenost k aktivnosti ali pasivnosti, spalni vzorec in čustveno stanje, v katerem se nahaja pacient. Zdravljenje mora vzpodbujati lastne obrambne sposobnosti organizma in proces zdravljenja, ne pa zavirati simptome bolezni, kot to počne klasična medicina. Homeopatija uporablja pripravke večinoma naravnega izvora (rastline, minerali in drugo), ki niso toksični, če se razredčijo, in delujejo tako, da silijo organizem v stanje ravnovesja.

Prvo Hahnemanovo delo »The Organon of the Rational Art of Healing« je nastalo po dvajsetih letih poizkusov in opazovanja. Avtor se je zavedal, da so nekatere izmed snovi, ki jih je uporabljal, zelo strupene v koncentrirani obliki, zato je odkril način, kako zmanjšati odmerek in s tem odpraviti toksične učinke zdravila, pri tem pa ohraniti njegovo zdravilno moč. Strupeni bršljan je na primer surovina za izdelavo pripravka, imenovanega Rhus tox. Rastlina povzroča boleč izpuščaj in srbenje, če pa je predpisana v homeopatski obliki v komaj dokazljivi količini in v majhnem odmerku, pa blaži te iste bolezenske težave.

Razumevanje principa homeopatije ni tako zapleteno, kot se zdi sprva. Navsezadnje nam je razumljiva tehnologija, ki omogoča, da poslušamo radio, čeprav ne vidimo radijskih valov. Tako razumemo, kaj se zgodi, če radijski valovi niso naravnani na enako frekvenco kot sprejemnik – slišimo le šumenje. Homeopatsko zdravilo je neke vrste sprejemnik. Če je izbrano pravo zdravilo, bo sprejemnik nihal z našim telesom in mu pomagal ujeti pravo frekvenco, ko pa se to zgodi, oba vibrirata v sozvočju. Rezultat je »glasbena inačica« zdravja. Medtem ko konvencionalna medicina še verjame, da je človek v glavnem iz mesa in kosti, homeopatija pojmuje posameznika kot energijo. Kvantna fizika je dokazala, da sta duh in materija neločljiva celota, dva vidika iste energije. Homeopatija povezuje torej telo in duha v eno samo neločljivo energijo.

In še eno od pravil je potrebno upoštevati za razumevanje homeopatskega zdravljenja: več je manj! Manj kot je fizično prisotne substance v zdravilu, bolj je to učinkovito. Razredčitev, označena s črko C učinkuje globlje od tiste, označene s črko D, zato so razredčitve do oznake,

t.j. potence 30 C še varne za laično uporabo, višje potence pa naj uporablja le izkušen homeopat.

Samuel Hahnemann je zdravil živali

Na svojem predavanju v Leipzigu je začetnik moderne homeopatije trdil: »Večja kot je ustreznost med znaki bolezni, ki jih povzroča posamezno zdravilo in bolezenskimi znaki bolne živali, z večjo verjetnostjo, hitreje in trajneje bo žival ozdravila, z verjetnostjo, ki je blizu matematični gotovosti«, in še: »Samo neizkušen in neumen opazovalec lahko trdi, da žival ne kaže znakov svoje bolezni enako jasno kot človek. Žival sicer nima daru govora, vendar mnogi znaki v pojavi, obnašanju, naravnih in vitalnih funkcijah odlično nadomeščajo govor.« Zato so homeopatski pripravki učinkoviti pri bolezenskih spremembah organov in organskih sistemov kot tudi pri vedenjskih motnjah, t.j. neželenem vedenju psov. Danes so Hahnemannov nauk prevzeli številni sodobni veterinarji, ki uporabljajo homeopatske pripravke, pa tudi druga naravna zdravila in sredstva holistične, t.j. celostne medicine. Ta obravnava tako žival kot človeka kot celoto. Ker je homeopatsko zdravljenje izrecno prilagojeno posamezniku, velja tudi pri živalih pravilo: Bolj kot je izbira bolezenskih simptomov in njihovo prepoznavanje prilagojeno posamezni živali, bolj je homeopatsko zdravilo učinkovito. Pri obravnavi živali je pomembno, da skrbnik zazna ne le šepanje ali močno povišano temperaturo, pač pa so v veliki prednosti tisti psi, ki živijo v stalnem stiku s svojim človekom. Samo tako je ta sposoben razbrati najmanjše spremembe v počutju in obnašanju psa, ki bi lahko homeopatu pripomogle do uspešne diagnoze. Nekateri homeopati, ki se naslanjajo na indijsko tradicionalno medicino, predložijo skrbniku obsežen vprašalnik (preko 120 vprašanj ima), s katerim si pomagajo natančno določiti psiho – fizično stanje živalskega pacienta.

Homeopatska zdravila za vse, ki radi mislijo s svojo glavo

Homeopatski pripravki so večinoma izdelani iz substanc rastlinskega, živalskega in mineralnega izvora. Od množice homeopatskih pripravkov (približno tisoč jih je na voljo) jih v veterinarski homeopatiji uporabljajo približno 150, izbira potence pa je odvisna od stanja bolezni, t.j. ali je bolezen nenadna oz. je dolgotrajna in počasi se razvijajoča. Prav tako je pomembno poiskati vzrok bolezni. Če je ta dobro opredeljen, je lahko dragocena pomoč pri predpisovanju pravega pripravka. Vzrok je lahko mentalnega porekla (žalost, bes, ljubosumje, zadržana jeza), na vzrok lahko vplivajo klimatski pogoji, prehrana, poškodba, mikrobi in virusi... Količina pripravka, ki ga dajemo živali ni tako zelo pomembna, kot je pomembna pogostnost, ki je spet za vsak primer posebej predpisana in se giblje od dajanja vsakih pet minut za akutna stanja do mesečnega ali še redkeje za kronična stanja.

Homeopatske pripravke se uporablja toliko časa, dokler simptomi posamezne bolezni ne prenehajo. V začetku lahko pride do poslabšanja stanja, kar homeopati imenujejo »potrjevanje simptoma«. To je le kratkotrajno in terapevtu pove, da je zdravilo pričelo učinkovati. Za akutna stanja to pomeni od 5 do 15 minut oziroma ene ure, za kronična pa je ta odlog od enega dneva do enega tedna. Ko se pokaže rezultat učinkovanja pripravka, se z jemanjem preneha in pusti, da osnovna doza pripravka neovirano deluje dalje. Zapomniti si je potrebno, da je pripravek le vzpodbujevalec telesu, da se to zdravi samo.

Značilnosti homeopatskih pripravkov:

- brez sintetičnih kemičnih sestavin
- brez stranskih učinkov
- ne škodujejo živali
- ugodno učinkujejo na zdravje še pred rojstvom (breje psice in mladiči)

- imajo učinek “samocepljenja” oz. imunizacije
- delovanje je hitro, varno in zanesljivo ter poceni

Klasični homeopati - unicisti zagovarjajo dajanje enega samega pripravka naenkrat. Med nekaj drugimi je prav gotovo najmočnejši argument prav ta, da pri uporabi večih pripravkov naenkrat ne morejo oceniti, kako določen pripravek deluje. Pluricisti pa uporabljajo kombinacijo večih pripravkov hkrati.

Dajanje homeopatskih zdravil je preprosto

- granula (kroglice), zdrobljene v prah stresemo psu na koren jezika ali stopimo v vodi in damo psu neposredno v gobec z brizgalko
- raztopino /tinkuro/ pomešamo z vodo ali mlekom
- zdravil se ne dotikamo z rokami niti s kovinskimi predmeti

Tehnologija izdelave homeopatskih zdravil je zaradi neznatne količine osnovne učinkovine zapletena do te mere, da je potrebno na osnovno kroglico, ki se sestoji iz grozdnega sladkorja in meri v premeru dva do štiri milimetre, aktivno snov napršiti. Tako se kroglice ne sme prijemati z rokami niti se je ni dovoljeno dotikati s kovinskimi predmeti. Pred in po jemanju homeopatskih pripravkov vsaj 15 minut in še bolje pol ure ni dovoljeno jesti niti piti. Pomembno je tudi vedeti, da nekatere snovi, kot so npr. prava kava, mentol... zavirajo delovanje homeopatskih pripravkov oziroma ga celo izničijo.

Treba je začeti

Medtem ko kronične bolezni in neželjeno vedenje zahtevajo posvet z izkušenim homeopatom, lahko skrbnik zelo uspešno uporablja nekatere homeopatske pripravke pri akutnih težavah svojega psa. **Priporočena potencia za zdravljenje tako akutnih kot kroničnih stanj je 30C.** Kot pri vseh ostalih alternativnih oz. komplementarnih metodah zdravljenja je potrebno poudariti, da **homeopatija ne nadomešča posveta z veterinarjem.** Seveda je najbolj zaželeno, da homeopatsko zdravilo predpiše veterinar.

Nekaj naštetih homeopatskih pripravkov velja za osnovne vsakdanje pripomočke za zdravljenje preprostih akutnih stanj.

Aconitum

za nenadna šokovna stanja, vročino; pomoč pri čustvenih pretresih kot sta nekontroliran strah ali panika. Uporablja se kot prvi pripravek, da skrbnik lahko nadzoruje stanje, nato se nadaljuje z drugimi ustreznimi pripravki.

Apis Mellifica

za alergične reakcije, izpuščaji, koprivnico, srbeče pike insektov (razen pikov čebel – v tem primeru se uporablja Ledum).

Arnica Montana

Najbolj uporabljan pripravek pri prvi pomoči pri zaprtih, t.j. nekrvavečih poškodbah kot je izvin, bolečina ob udarcu. Izboljša pretok krvi in pospešuje zdravljenje z odvajanjem tekočine (pri oteklini) in strupov.

Belladonna

pri vročini, infekcijah ušes in drugih stanjih, kjer je telo vroče. Uporablja se kot možno zdravljenje pri vročinskem udaru in mastitisu pri psih. Prav tako je Belladonna uporabna pri nenadnem agresivnem vedenju brez določena razloga.

Brionia Alba

se uporablja, kadar bolečina narašča, ko se pes giblje in se zmanjšuje, ko počiva. Prav tako se uporablja pri kužnem kašlju, kadar ga pospešuje gibanje.

Calendula Officinalis

izboljšuje celjenje ran in vreznin.

Carbo Vegetabilis

za slabo prebavo z oblico plinov, **pri dehidraciji; najboljši tonik za rekonvalescente.**

Chamomilla

blaži bolečine, posebno v ustih. Odličen pripravek za mladiče, ki menjajo zobe. **Ne sme se je uporabljati pri pasivnih psih.**

Cocculus

odličen za pomoč pri potovalni bolezni. Uporablja se tudi pri izčrpanih psih in nemirnih, nespečnih.

Colocynthis

Verjetno ni bolj zastrašujoče diagnoze, kot je sum na zasuk želodca, ki je lahko usoden. Takrat je potrebna najhitrejša veterinarska pomoč, po poti pa se lahko uporabi ta pripravek.

Euphrasia

za vnetje oči s pekočimi solzami, ki se vlečejo.

Hepar Sulphuris Calcareum

za zgodnja infekcijska stanja, povzročena z ugrizom ali za absces. Uporablja se tudi za vnetje paraanalnih žlez, gnojne kožne izpuščaje in ognojene rane, kjer ni indiciran kirurški poseg.

Mercurius Solubilis

za stanja, ki so vezana na jedek izloček kot npr. vnetje paraanalnih žlez; pomaga tudi pri napadu tekoče, sluzaste driske.

Nux Vomica

pomaga pri psih s slabo prebavo, zaprtjem, težavi s plini, bruhanjem zaradi vznemirjenosti ali prenajedanja.

Pulsatilla

se uporablja pri občutljivih in plašnih psih, posebej tistih, ki trpijo zaradi ločitvene tesnobe. Zelo uspešno se uporablja pri simptomih lažne brejosti.

Rhus Toxicodendron

za izpuščaje, koprivnico zaradi kontakta z dražečo snovjo, **za revmatske težave.**

Silicea

pomaga pri regeneraciji poškodovanih tkiv, kosti in vezi. Čisti telo pri zastoju tekočin, sluzi in pri infekcijah. Učinkovito celi vreznine.

Thimuline

za zvišanje splošne odpornosti pred operativnimi posegi ali infekcijami z nekaterimi latentnimi bakterijami (borelioza, erlihioza).

Thuja Occidentalis

ima antibakterijske lastnosti. Velikokrat je uporabna kot nevtralizator stranskih učinkov cepljenja.

Ko veterinarska medicina omaga...

... torej lahko učinkovito pomaga izkušen homeopat:

- vnetje paraanalnih žlez
- artritis
- balanitis (izcedek iz penisa pri samcih)
- povečanje prostate
- pomanjkanje mleka pri doječih psih
- mastitis (vnetje seskov)
- lažna brejost
- alergije, ekcemi in mnoga druga trdovratna kožna obolenja
- vedenjske motnje (agresivnost, strah pred nevihto, osamljenostjo, ljubosumnost, domotožje, potovalna bolezen, želja po neužitnih predmetih...)

- epilepsija

Analgetiki in še posebej antibiotiki se v veterinarski medicini tudi po mnenju mnogih uglednih strokovnjakov vse prevečkrat uporabljajo, njihov učinek pa vedno ne upraviči predpisovanja v primerjavi s stranskimi učinki oziroma s povzročeno škodo. Bolezenska stanja so tudi pri psih, še posebno pri pasmah, ko so bolj podvržena stresu, v tesni povezanosti s psihičnimi dejavniki. Tako bo tudi sodobna veterinarska medicina počasi pričela obravnavati psa kot celostno bitje, prestopila prag ustaljene prakse in odprla vrata holistični veterinarski obravnavi.

Kaj pravi zakonodaja in kaj prinaša EU?

Homeopatijo lahko v Sloveniji v praksi izvajajo kot alternativno obliko zdravljenja vsi razen zdravnikov, ki jih veže določilo ob prejemu licence, in zdravstvenih delavcev v javni zdravstveni mreži. Za opravljanje te dejavnosti ni predpisanih posebnih pogojev (opreme, izobrazbe, ipd.). Za prodajo homeopatskih izdelkov je izdelan natančen pravilnik, usklajen z evropsko farmakopejo, ki pa za svoje udejanjenje v praksi potrebuje še krovni zakon ministra za zdravje, ki bo homeopatijo uvrstil tja, kamor po izkušnjah in praksi v razvitem zahodnem svetu sodi. Glede številne mednarodne primerjave, med drugim tudi na to, da je v Franciji preko 20.000 homeopatskih lekarn s pripravki v prosti prodaji, da v Švici redno uporablja homeopatske pripravke 30% prebivalcev, da se z njimi zdravi angleška kraljeva družina in imajo Britanci kar nekaj homeopatskih bolnišnic s po 250 bolniškimi posteljami, prepričljivih argumentov proti priznanju homeopatije kot uradne metode zdravljenja pri nas najbrž ni. Prof.dr.Milan Pogačnik, dr.vet.med., dekan Veterinarske fakultete v Ljubljani osebno meni, da je uporaba homeopatije lahko zelo koristna, nekatere šole jo imajo v programu kot izbirni predmet, o njeni uvedbi v študijski program fakultete pa dogovori še tečejo.

V razgovoru z doc.dr.Silvestro Kobal, dr.vet.med., ki dela na Veterinarski fakulteti kot namestnica predstojnika Oddelka za fiziologijo, farmakologijo in toksikologijo, je bilo razbrati poudarek, da uradna veterinarska medicina dopušča le znanstveno preverjene metode zdravljenja, pri zdravljenju živali pa se lahko uporablja le tista zdravila, ki so registrirana v Sloveniji. Doc.dr.Kobalova meni, da bi bilo podajati mnenje stroke o homeopatskem zdravljenju živali preuranjeno. Slovenski veterinarji pa se s t.i. alternativo že seznanjajo, nekateri preizkušene tradicionalne metode, kot je npr. akupunktura, s pridom uporabljajo v vsakodnevni praksi. O homeopatiji so govorili pred leti tudi na svojih kongresih, nekateri se že šolajo v zasebnih šolah v Sloveniji, večina pa jih pogreša tudi formalno izobraževanje. Zavedajo se, da veterinarska medicina velikokrat naleti na nepremostljive ovire, kjer bi si želeli pomoči komplementarnih znanosti, ki so v tujini že uveljavljene. Ker Evropa, kjer so mnogi homeopatski pripravki v prosti prodaji, trka tudi na slovenske duri in skrbnike psov vabijo v svoje ordinacije homeopati z mnogo bolj liberalne Hrvaške, je morda čas za budnico.

Izjave slovenskih veterinarjev:

mag.Nina Korenc, dr.vet.med., Sanovet, Jesenice:

Naše stališče do homeopatije ni odklonilno, še več, z veseljem bi preizkusili preparate tudi v naši ambulanti, zlasti pri gerontoloških (starostnih, op.pis.) pacientih, ki imajo kup težav. Seveda bi si želeli dodatnih izobraževanj na to temo in dosegljivost preparatov v Sloveniji.

mag.Izidor Trstenjak, dr.vet.med., Veterinarstvo Trstenjak – Zajc, Ljubljana:

Ta način zdravljenja je uvedel Nemeč Hahnemann 1812 leta. Najmočnejše se je razvila v Nemčiji, Franciji in Veliki Britaniji. 1986 so ustanovili tudi IAVH (International Association for Veterinary Homeopathy).

Gre za holistični (celostni) pristop k bolnemu organizmu, najsi bo človeškemu ali živalskemu. Homeopatija predstavlja enega od komplementarnih načinov zdravljenja, ki lahko prispeva k ozdravitvi predvsem nekaterih kroničnih ali ponavljajočih se akutnih bolezni, ki jih s konvencionalnimi alopatskimi (npr.: antibiotiki) in antiopatskimi (zdravila, ki odpravljajo simptome) zdravili ne moremo preprečiti ali pa z njimi celo izzovemo nove simptome (stranski efekti zdravil).

Filozofija homeopatije, da so simptomi bolezni prirojena obrambna reakcija organizma v naporih po ohranitvi zdravja in življenja. Homeopatsko zdravljenje bazira na principu podobnosti. Majhne količine v poskusih pridobljenih substanc (materia medica), naj bi povzročile podobne simptome, kot jih kaže telo v reakciji na stres ali infekcijo. Homeopatska zdravila naj bi s tem povečala obrambno sposobnost organizma. Podobne homeopatske učinke uporablja konvencionalna medicina tudi pri cepljenju proti kužnim boleznim in hipozenzibilizaciji alergikov.

Da bi ugotovili natančne mehanizme delovanja homeopatskih zdravil, bodo potrebne še mnoge nadaljnje raziskave. Obstajajo različne teorije (teorija kaosa, resonančna teorija, itd.), po katerih naj bi mikrodoze hom. zdravil delovale. Na Nizozemskem opravljena metaanaliza kliničnih študij petindvajsetletne uporabe homeopatskih zdravil kaže na 75% učinkovitost homeopatskega zdravljenja, kar naj bi zadoščalo za uvedbo homeopatije kot regularnega načina zdravljenja pri nekaterih indikacijah (Kleijnen, 1991).

V veterini se homeopatija uporablja tako pri živalih za prehrano, kot tudi pri domačih ljubljencih, konjih in eksotičnih živalih. Glavne indikacije so: vedenjske motnje, kronične prebavne motnje (bruhanje, driske, zaprtja...), nekatere kožne bolezni, poškodbe, kronična vnetja, pre- in pooperativna stanja itd.

Ker bomo tudi pri nas s spremembami v zakonodaji in vstopom v EU prišli do homeopatskih zdravil in ker se tudi pri nas povpraševanje po tovrstnem zdravljenju povečuje, bomo na naši kliniki za male živali zainteresirane lažje oskrbovali z homeopatskimi pripravki.

Kot sem omenil že na začetku, bo homeopatija, katere uporabo z zanimanjem spremljamo, še ena od komplementarnih oz. alternativnih metod zdravljenja, ki jih bomo pri naših pacientih uporabljali vse več.

Marjan Kastelic, dr.vet.med., Veterinarska ambulanta Buba, Grosuplje:

Z veseljem ugotavljamo, da se število lastnikov psov, ki pridejo z natančnimi podatki o težavah svojega ljubljence v našo ambulanto, hitro povečuje. Tako menimo, da bo v kratkem mogoče učinkovito zdraviti z mnogo cenejšimi in v nekaterih primerih celo bolj učinkovitimi homeopatskimi zdravili tiste pse, za katere bomo od lastnikov pridobili dovolj uporabnih informacij. Eden od naših zunanjih sodelavcev že obiskuje šolo homeopatije, izkušnje lastnikov, ki so po nasvetu humanih homeopatov zdravili svoje živali z zdravili, ki so jih kupili v lekarnah v tujini, pa so izključno pozitivne.

Marijan Lušicky, dr.vet.med., MZ Vet d.o.o., Pesnica:

Občasno prisluhnemo tudi kakšni informaciji iz alternative. Tudi stranke povprašujejo po drugačnem zdravljenju svojih ljubljencev in uvajanje homeopatije bo na področju veterinarske medicine vsekakor dobrodošlo.

Emil Senčar, dr.vet.med., veterinarska ambulanta Ptuj:

Moje mnenje o homeopatiji je pozitivno. Imam precej strank, ki so obiskale homeopata v Avstriji, so zadovoljne in sedaj pridejo malo k meni in malo k homeopatu. Skratka, menim da se homeopatija prebija, je zanimiva, konkretnih lastnih izkušenj nimam, razen s pacienti, ki

se vračajo k meni iz homeopatskega zdravljenja. Vsekakor je zelo uporabna za daljše terapevtsko obdobje tako, da bo v prihodnosti vsekakor vključena v terapijo. V naši Veterinarski bolnici se trudimo, da pridobimo v naše vrste izkušenega homeopata in tako razširimo našo dejavnost. Prav tako se homeopatija pojavlja tudi na strokovnih kongresih po svetu, tako da menim, da se bo tudi pri nas uveljavila in bo vedno več kolegov posegalo po tem načinu zdravljenja.

Mojca Sajovic